

Til samtlige kommuner, regioner, socialtilsyn
samt andre relevante myndigheder og
organisationer m.v.

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Enhed
Jura og International

Sagsbehandler
Louise Skovgaard
Petersen

Sagsnr.
2020 - 12084

Doknr.
508398

Dato
01-02-2022

Orientering om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud)

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	2
2. GENERELT OM IKRAFTTRÆDELSE AF REGLERNE	2
3. STYRKELSE AF SOCIALTILSYNET	4
3.1. UNDERSTØTTELSE AF ENSARTETHED I SOCIALTILSYNENES VIRKSOMHED	4
3.1.1. Oprettelse af specialistfunktioner	4
3.1.2. Forpligtelse til at indgå i tværgående initiativer og aktiviteter	5
3.1.3. Fokus på ensartethed i Socialstyrelsens rapport om socialtilsynenes virksomhed og kommunalbestyrelsernes drøftelse heraf	5
3.1.4. Bemyndigelse til at fastsætte regler om socialtilsynenes udførelse af godkendelses- og tilsynsopgaven	5
3.1.5. Præciseringer af gældende regler	5
3.2. SOCIALTILSYNETS SANKTIONSMULIGHEDER STYRKES	5
3.2.1. Skærpet tilsyn uden samtidig udstedelse af påbud	5
3.3. SKÆRPELSE AF OPLYSNINGSPLIGT, VIDEREKENDTE OPLYSNINGER OG SAMARBEJDE MELLE MYNDIGHEDER	6
3.3.1. Socialtilsynets videregivelse af oplysninger til visiterende eller anbringende kommune	6
3.3.2. Socialtilsynets whistleblowerordning	6
3.3.3. Tilbuddenes oplysningspligt	6
3.3.4. Socialtilsynets samarbejde med andre myndigheder og tilsyn	6
3.4. INDFØRELSE AF KARENSPERIODE	6
3.4.1. Indførelse af karenperiode ved skift af adresse	6
4. STYRKELSE AF DET ØKONOMISKE TILSYN MED SOCIALE TILBUD	7
4.1. PRIVATE OG OFFENTLIGE TILBUDS REGNSKABER OG BUDGETTER	7
4.1.1. Afvisning af budget på grund af enkeltposter	7
4.1.2. Adgang til relevante oplysninger	7
4.1.3. Yderligere regnskabsnøgletal	7
4.1.4. Markering af uforholdsmæssigt dyre tilbud	8
4.2. SKÆRPEDE KRAV TIL REVISOR	8
4.2.1. Revisionsskema	8
4.2.2. Anmodning om supplerende oplysninger og vurderinger fra revisor	8
4.2.3. Udpegningskrav til revisor	8
4.3. PRIVATE OG OFFENTLIGE SOCIALE TILBUDS KONKRETE OMKOSTNINGER	8
4.3.1. Større reparationer og vedligehold	8
4.3.2. Løn til ledelse	9
4.3.3. Indhentelse af valuarvurderinger	9
4.4. KONCERNER OG KONCERNLIGNENDE KONSTRUKTIONER	9
4.4.1. Definition af koncernlignende konstruktioner	9

4.4.2. Samhandel mellem enheder i en koncern eller en koncernlignende konstruktion	9
4.4.3. Udarbejdelse af koncernnote med udgangspunkt i årsregnskaber	9
4.5. ORGANISERING, LEDELSE OG BESTYRELSE I PRIVATE SOCIALE TILBUD	10
4.5.1. Krav til virksomhedsform	10
4.5.2. Krav til private tilbuds ledelse og bestyrelser	10
4.5.3. Oplysninger om ejerforhold	11
4.5.4. Indgåelse af driftsaftaler	11

1. Indledning

Folketinget har den 21. december 2021 vedtaget lovforslag nr. L 64 - ændring af lov om socialtilsyn (herefter socialtilsynsloven) og lov om social service (herefter serviceloven), som træder i kraft den 1. februar 2022 som lov nr. 2620 af 28. december 2021 om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud) (<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/2620>).

Lovændringerne vedrører følgende, som uddybes nedenfor:

- Styrkelse af socialtilsynet.
- Styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud.

Ud over ændringerne af socialtilsynsloven og serviceloven er følgende administrative forskrifter ændret som følge af lovforslaget:

- Bekendtgørelse om socialtilsyn (herefter socialtilsynsbekendtgørelsen), jf. BEK nr. 2665 af 28. december 2021 (<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/2665>).
- Bekendtgørelse om revision af regnskaber for private tilbud, foreninger og private virksomheder omfattet af lov om socialtilsyn (herefter revisionsbekendtgørelsen), jf. BEK nr. 2664 af 28. december 2021 (<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/2664>).
- Bekendtgørelse om Tilbudsportalen (herefter Tilbudsportalbekendtgørelsen), jf. BEK nr. 2363 af 2. december 2021 (<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/2363>).

Denne orienteringsskrivelse beskriver overordnet de nye og ændrede regler, som ovennævnte ændringer af socialtilsynsloven, serviceloven samt de administrative forskrifter medfører.

For yderligere baggrund henvises der til lovforslaget med bemærkninger, jf. ovenfor.

De nye og ændrede regler vil desuden blive fulgt op af en revision af Vejledning om socialtilsyn, hvor centrale spørgsmål og begreber vil blive uddybet.

Derudover vil Social- og Ældreministeriet på baggrund af de allerede eksisterende og nye nøgletal kunne trække data om de enkelte tilbuds økonomi og udarbejde nationale statistikker. Tilbuddene vil kunne bruge de nationale statistikker til at sammenligne sig selv med andre tilbud, og socialtilsynene vil kunne bruge dem i deres vurderinger af det enkelte tilbud sammenlignet med andre tilbud.

2. Generelt om ikrafttrædelse af reglerne

Ændringerne af *socialtilsynsloven* og *serviceloven* træder som udgangspunkt i kraft den 1. februar 2022. Herfra gælder følgende undtagelser, som fremgår af § 3 i lov nr. 2620 af 28. december 2021:

- § 2, stk. 4, i socialtilsynsloven, vedr. karenperiode på 1 år ved skift af hhv. adresse eller hovedadresse træder i kraft den 1. juli 2022.
- § 12 b i socialtilsynsloven om krav til private tilbuds virksomhedsform gælder:
 - Private tilbud, jf. § 4, stk. 1, nr. 2-4, i socialtilsynsloven, der søger om godkendelse af socialtilsynet fra og med den 1. februar 2022, skal opfylde kravet i socialtilsynslovens § 12 b for at kunne blive godkendt.
 - For private tilbud, jf. § 4, stk. 1, nr. 2-4, i socialtilsynsloven, som er godkendt af socialtilsynet før den 1. februar 2022, og som ikke opfylder kravet i socialtilsynslovens § 12 b senest den 31. december 2024, bortfalder tilbuddets godkendelse den 1. januar 2025. Hvis der imidlertid måtte være tilbud oprettet som personligt ejede virksomheder, som inden den 1. februar 2022 har indgået aftaler med kommuner, der har en tidsmæssig udstrækning, så de ikke kan nå at blive opsagt til ophør senest den 31. december 2024, kan socialtilsynet efter ansøgning fra tilbuddet træffe afgørelse om forlængelse af fristen til det tidspunkt, hvor den konkrete aftale kan bringes til ophør.
- Ændringerne, der relaterer sig til tilbuddenes regnskaber, finder anvendelse for regnskaber fra og med regnskabsåret 2022. Det omfatter den nye § 17, stk. 2, om udarbejdelse af koncernnote med udgangspunkt i tilbuddenes regnskaber, og den nye § 18, stk. 3, nr. 2, om at revisor skal påse, at det private tilbuds regnskab ikke afviger væsentligt fra det godkendte budget.
- § 14 i socialtilsynsloven om krav til bestyrelsessammensætning finder anvendelse for udpegning af medlemmer til bestyrelsen for private tilbud omfattet af § 12 b i socialtilsynsloven, som foretages fra og med den 1. februar 2022. Fra den 1. januar 2025 skal den samlede bestyrelse i alle private tilbud omfattet af § 12 b i socialtilsynsloven, opfylde kravene i § 14 i socialtilsynsloven.
- § 14 a i socialtilsynsloven om muligheden for en 5-årig karenperiode for ledelsen af tilbud ifm. socialtilsynets afgørelse om ophør af et tilbud, finder anvendelse for ansættelse af ledere i eller udpegning af medlemmer til bestyrelsen, som foretages fra og med den 1. februar 2022.

Ændringerne af *socialtilsynsbekendtgørelsen* træder som udgangspunkt i kraft den 1. februar 2022. Hertil gældende følgende undtagelser, som fremgår af § 29 i bekendtgørelsen:

- § 1 i socialtilsynsbekendtgørelsen vedr. etablering af specialistfunktionerne træder i kraft den 1. juli 2022.
- § 19 i socialtilsynsbekendtgørelsen, om at Socialtilsyn Nord som specialistfunktion skal offentliggøre en oversigt over foreninger og private virksomheder, som er godkendte til at varetage arbejdsgiverfunktioner i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance efter §§ 95 og 96 i lov om social service, træder i kraft den 1. juli 2022.
- Socialtilsynsbekendtgørelsen finder anvendelse for budgetter fra og med budgetåret 2023. For budgetåret 2022 finder de hidtil gældende regler anvendelse
- Socialtilsynsbekendtgørelsen finder anvendelse for regnskaber fra og med regnskabsåret 2022. For regnskabsåret 2021 finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Ændringerne af *revisionsbekendtgørelsen* træder som udgangspunkt i kraft den 1. februar 2022. Hertil gældende følgende undtagelser, som fremgår af § 13 i bekendtgørelsen:

- Revisionsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 2, om at revisor skal påse, at det private tilbuds regnskab ikke afviger væsentligt fra det af socialtilsynet godkendte budget, finder anvendelse for regnskaber fra og med regnskabsåret 2022.
- Revisionsbekendtgørelsens § 5, stk. 4, om at revisor skal udfylde et særligt revisionsskema i forbindelse med revisionen af private tilbuds årsregnskaber, finder anvendelse for regnskaber fra og med regnskabsåret 2022.

Ændringerne af *Tilbudsportalbekendtgørelsen* træder i kraft den 1. juli 2022.

3. Styrkelse af socialtilsynet

Ændringerne vedr. styrkelse af socialtilsynet har det til fælles, at formålet er at styrke rammerne for socialtilsynets arbejde og skabe forudsætningerne for et mere ensartet, koordineret og effektivt socialtilsyn, som skal medvirke til at sikre kvaliteten i sociale tilbud, og at der gribes ind over for tilbud, hvor kvaliteten ikke lever op til kravene.

3.1. Understøttelse af ensartethed i socialtilsynenes virksomhed

3.1.1. Oprettelse af specialistfunktioner

Der oprettes specialistfunktioner i de fem socialtilsyn ved fastsættelse af regler om placeringen af ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med bestemte typer af tilbud, som er nævnt i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, og for at godkende og føre tilsyn med de foreninger og private virksomheder, som er nævnt i lovens § 18 a.

Hjemlen til at fastsætte regler om dette findes i den nye § 2, stk. 6, i socialtilsynsloven, og det gennemføres ved en ændring af socialtilsynsbekendtgørelsen, hvor følgende fastsættes i § 1 fastsættes:

- 1) Socialtilsynet i Region Sjælland varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med botilbud til voksne, jf. § 108, i lov om social service, med sikrede afdelinger, samt delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger samt åbne afdelinger i tilknytning til en delvis lukket afdeling eller døgninstitution eller en sikret døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service.
- 2) Socialtilsynet i Region Syddanmark varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, jf. § 66, stk. 1, nr. 8, i lov om social service, når skolen har flere end otte pladser til anbringelse, og opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med opholdssteder for børn og unge, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, som har tilknyttet et eller flere skibsprojekter.
- 3) Socialtilsynet i Region Hovedstaden varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med private sociale tilbud, der indgår i koncerner eller koncernlignende konstruktioner samt tilsynet med samhandlen i koncerner eller koncernlignende konstruktioner, og som har hovedadresse i Region Hovedstaden eller Region Sjælland.
- 4) Socialtilsynet i Region Midtjylland varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med private sociale tilbud, der indgår i koncerner

eller koncernlignende konstruktioner samt tilsynet med samhandelen i koncerner eller koncernlignende konstruktioner, og som har hovedadresse i Region Nordjylland, Region Midtjylland eller Region Syddanmark.

- 5) Socialtilsynet i Region Nordjylland varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, der varetager arbejdsgiverfunktioner i ordninger efter §§ 95 og 96 i lov om social service.

3.1.2. Forpligtelse til at indgå i tværgående initiativer og aktiviteter

Det følger af det nye stk. 2 i socialtilsynslovens § 24, at de fem socialtilsyn forpligtes til at indgå i de aktiviteter, som Socialstyrelsen iværksætter i kraft af deres rolle som auditfunktion og med henblik på at skabe et mere fælles funderet og ensartet socialtilsyn, hvis Socialstyrelsen beslutter, at aktiviteterne er obligatoriske.

3.1.3. Fokus på ensartethed i Socialstyrelsens rapport om socialtilsynenes virksomhed og kommunalbestyrelsernes drøftelse heraf

Det følger af det nye stk. 4 i socialtilsynslovens § 24, at Socialstyrelsen i sin årlige rapport om socialtilsynenes virksomhed vil have særligt fokus på, om det enkelte socialtilsyns praksis er i overensstemmelse med socialtilsynslovens formål, hvorefter socialtilsynet skal have en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent varetagelse af opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbuddene og om der er områder, hvor socialtilsynene har en uensartet praksis.

I tilknytning hertil følger det af det nye stk. 5 i socialtilsynslovens § 24, at Socialstyrelsens årlige rapport om socialtilsynenes virksomhed fremover skal drøftes af den enkelte ansvarlige kommunalbestyrelse, jf. socialtilsynslovens § 2, stk. 2, på et møde senest tre måneder efter, at rapporten er offentliggjort.

3.1.4. Bemyndigelse til at fastsætte regler om socialtilsynenes udførelse af godkendelses- og tilsynsopgaven

Det følger af det nye stk. 6 i socialtilsynslovens 24, at social- og ældreministeren bemyndiges til at fastsætte regler om socialtilsynenes udførelse af deres godkendelses- og tilsynsopgave, herunder om formen og tilrettelæggelsen af denne. Reglerne vil være retningsgivende for udførelsen af godkendelses- og tilsynsopgaven og bliver fastsat på bekendtgørelsesniveau. Reglerne vil blive udarbejdet efter inddragelse af Socialstyrelsen, som løbende følger og understøtter socialtilsynets godkendelses- og tilsynspraksis i kraft af deres rolle som auditfunktion.

3.1.5. Præciseringer af gældende regler

Med lovforslaget præciseres en række af de gældende regler i socialtilsynsloven og serviceloven, som har vist sig at skabe uklarhed eller usikkerhed i praksis. Der er således foretaget præciseringer af socialtilsynslovens §§ 5, 7, 10 og 12 om godkendelsens indhold, ændring godkendelse, fravigelse af godkendelse, delvis nygodkendelse, fastsættelse af vilkår ifm. godkendelse, bortfald af godkendelse, anvendelse af ikke-godkendte tilbud i 3+3 uger, dialogforpligtelsen, udarbejdelse af tilsynsrapport og orienteringspligt, samt servicelovens § 14 om Socialstyrelsens stikprøvekontrol med oplysninger på Tilbudsportalen og sanktionsmuligheder.

3.2. Socialtilsynets sanktionsmuligheder styrkes

3.2.1. Skærpet tilsyn uden samtidig udstedelse af påbud

Det følger af den nye § 8, stk. 1, i socialtilsynsloven, at socialtilsynet får mulighed for at sætte et tilbud eller en plejefamilie under skærpet tilsyn, uden at der samtidig skal udstedes ét eller flere konkrete påbud. Socialtilsynet

vil dog fortsat også kunne sætte et tilbud eller en plejefamilie under skærpet tilsyn samtidig med, at der træffes afgørelse om udstedelse af ét eller flere konkrete påbud.

Det skærpede tilsyn vil derudover fremover kunne udstedes for en periode på op til 6 måneder af gangen. En afgørelse om skærpet tilsyn over for et tilbud vil samtidig med, at afgørelsen træffes, skulle indberettes og offentliggøres på Tilbudsportalen.

3.3. Skærpelse af oplysningspligt, videregivelse af oplysninger og samarbejde mellem myndigheder

3.3.1. Socialtilsynets videregivelse af oplysninger til visiterende eller anbringende kommune

Det følger af det nye stk. 3 i socialtilsynslovens § 10, at socialtilsynets oplysningspligt bliver skærpet på den måde, at socialtilsynet, uden unødigt ophold skal videregive oplysninger om bekymrende forhold i et tilbud eller en plejefamilie til andre offentlige myndigheder, herunder kommuner og andre tilsynsmyndigheder. Socialtilsynet skal i den forbindelse oplyse, om socialtilsynet har taget tilsynsmæssige skridt.

3.3.2. Socialtilsynets whistleblowerordning

Det følger af det nye stk. 5 i socialtilsynslovens § 11, at socialtilsynet får mulighed for at videregive oplysninger indkommet via whistleblowerordningen til andre myndigheder uden whistleblowerens samtykke. Muligheden for at videregive indholdet af whistleblowerens henvendelse omfatter kun oplysninger, som er relevante og nødvendige af hensyn til udførelse af en opgave, som henhører under en anden offentlig myndighed, og det er således kun indholdet i henvendelsen, som kan videregives uden den pågældendes samtykke eller anden behandlingshjemmel.

3.3.3. Tilbuddenes oplysningspligt

Det følger af de nye nr. 5 og 6 i socialtilsynslovens § 12, stk. 2, at alle tilbud og plejefamilier, som er omfattet af socialtilsynsloven, bliver forpligtet til af egen drift og uden unødigt ophold at orientere socialtilsynet og den kommune med ansvar for den enkelte borger om bekymrende forhold og hændelser i tilbuddet og plejefamilien, herunder om tilsynsmæssige skridt fra andre myndigheder.

3.3.4. Socialtilsynets samarbejde med andre myndigheder og tilsyn

Det følger af den nye § 21 a i socialtilsynsloven, at socialtilsynet i relevant omfang skal samarbejde med andre myndigheder og tilsyn, herunder andre tilsynsmyndigheder, som fører tilsyn efter anden lovgivning, med henblik på koordinering af tilsynet med tilbuddene.

3.4. Indførelse af karenperiode

3.4.1. Indførelse af karenperiode ved skift af adresse

Det følger af den nye § 2, stk. 4, i socialtilsynsloven, at når tilbud og plejefamilier skifter adresse, eller koncerner og koncernlignende konstruktioner skifter hovedadresse, og dette medfører, at tilbuddet, plejefamilien, eller tilbud, der indgår i koncernen eller den koncernlignende konstruktion bliver underlagt driftsorienteret tilsyn af et andet socialtilsyn, vil tilbuddet eller plejefamilien fortsat høre under det socialtilsyn, som det hidtil har været underlagt, i et år fra det tidspunkt, hvor oplysningen om adresseændringen er tilgængelig for socialtilsynet.

4. Styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud

Ændringerne vedr. styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud har det til fælles, at formålet er at styrke socialtilsynets tilsyn med de sociale tilbuds økonomi og således skabe grundlaget for, at socialtilsynet kan få større indsigt i tilbuddenes økonomi og dermed bedre muligheder for at gribe ind over for uforsvarlig brug af offentlige velfærds kroner.

Indtil nu har reglerne om det økonomiske tilsyn både kunnet findes i socialtilsynsloven og i socialtilsynsbekendtgørelsen. Disse er nu i vidt omfang samlet i socialtilsynsloven, hvilket betyder, at der er flyttet regler uændret fra bekendtgørelsen til loven.

4.1. Private og offentlige tilbuds regnskaber og budgetter

4.1.1. Afvisning af budget på grund af enkeltposter

Det følger af den nye § 11 b, stk. 4, i socialtilsynsloven, at socialtilsynet får mulighed for at nægte at godkende et tilbuds årsbudget på grund af enkelte poster, der skaber tvivl om budgettets legitimitet. Socialtilsynet vil således kunne afvise at godkende et tilbuds årsbudget med henvisning til, at enkelte poster i budgettet ikke opfylder kravene i den nye § 11 b, stk. 1.

4.1.2. Adgang til relevante oplysninger

Med den nye stk. 3 i socialtilsynslovens § 12, tydeliggøres socialtilsynets ret til indsigt i private og offentlige tilbuds samt koncerners og koncernlignende konstruktioners økonomiske forhold. Alle tilbud, revisorer og driftsherrer, herunder den kommunale eller regionale forvaltningsansvarlige, vil således blive forpligtet til af egen drift at give socialtilsynet de relevante og nødvendige oplysninger om tilbuddenes samt koncerners og koncernlignende konstruktioners økonomiske forhold. Offentlige og private tilbud, revisorer og driftsherrer vil endvidere blive forpligtede til at give socialtilsynet de supplerende økonomioplysninger for tilbud samt koncerner og koncernlignende konstruktioner, som socialtilsynet anmoder om, når socialtilsynet vurderer, at de indberettede oplysninger ikke er fyldestgørende eller er i tvivl, om, hvorvidt oplysningerne er i overensstemmelse med de faktiske forhold i tilbuddet.

4.1.3. Yderligere regnskabsnøgletal

Offentlige og private tilbud skal indberette og offentliggøre en række nye økonomiske nøgletal fra seneste årsregnskab på tilbudsportalen. Det drejer sig om følgende, som fremgår af § 14 i socialtilsynsbekendtgørelsen sammen med de eksisterende nøgletal:

- Tilbuddets samlede administrationsomkostninger
- Tilbuddets samlede borgerrelaterede omkostninger
- Tilbuddets samlede omkostninger til kompetenceudvikling.
- Andel af årets overskud, der er udbetalt som udbytte, hvis der er tale om et kommercielt, privat tilbud.
- Andel af årets overskud, der er overført til andre enheder inden for en større selvejekonstruktion, hvis der er tale om et selvejende tilbud, en fond e.l.
- Andel af årets overskud, der er hensat til senere brug, hvis der er tale om et offentligt tilbud.
- Udbetalt udbytte over de seneste 5 år, hvis der er tale om et kommercielt, privat tilbud.

- Det eksisterende nøgletal om løn til ledelsen deles op i samlet løn m.v. til øverste leder og lønomkostninger til samlet ledelse.

De nye nøgletal skal indberettes og offentliggøres første gang med udgangspunkt i tilbuddets årsregnskab for 2022. For nøgletal med udgangspunkt i årsregnskab for 2021 gælder de hidtil gældende regler, jf. ovenfor.

4.1.4. Markering af uforholdsmæssigt dyre tilbud

Det følger af den nye § 11 a, stk. 5, i socialtilsynsloven, at socialtilsynet skal markere det i tilbuddets tilsynsrapport og som led i offentliggørelsen af temavurderingerne på Tilbudsportalen, hvis tilsynet i forbindelse med deres stillingtagen til sammenhængen mellem pris og kvalitet finder, at et offentlig eller privat tilbud er uforholdsmæssigt dyrt.

4.2. Skærpede krav til revisor

Det følger af det nye § 18, stk. 3, nr. 2, i socialtilsynsloven, at revisor skal påse, at private tilbuds regnskaber ikke afviger i væsentlig grad fra det budget, som tilbuddene har fået godkendt af socialtilsynet. Socialtilsynet vil som følge af orienteringen om den væsentlige afvigelse fra revisor, skulle foretage en vurdering af, om den væsentlige afvigelse giver anledning til at foretage tilsynsmæssige skridt på samme måde, som revisors vurdering allerede efter gældende regler indgår i det samlede oplysningsgrundlag, som socialtilsynene anvender i deres vurdering af tilbuddets kvalitet og af, om der skal tages tilsynsmæssige skridt. Bestemmelsen finder, jf. ovenfor, anvendelse fra og med tilbuddenes årsregnskaber for 2022.

4.2.1. Revisionsskema

Det følger af ændringen af den eksisterende § 18, stk. 5, i socialtilsynsloven, at revisor i forbindelse med revisionen af private tilbuds årsregnskaber fremover skal oplyse om sin vurdering af de punkter, der er nævnt i det nye § 18, stk. 3, i socialtilsynsloven, på et revisionsskema som fremgår af det nye bilag 1 til revisionsbekendtgørelsen.

4.2.2. Anmodning om supplerende oplysninger og vurderinger fra revisor

Det følger af det nye § 18, stk. 5, i socialtilsynsloven, at socialtilsynet har mulighed for at anmode revisor om supplerende oplysninger og vurderinger, hvis socialtilsynet efter en konkret vurdering finder det nødvendigt f.eks. i tilfælde, hvor revisorpåtegningen eller protokollen ikke opfylder reglerne i socialtilsynsloven eller revisionsbekendtgørelsen, eller hvis socialtilsynet mangler centrale oplysninger eller vurderinger.

4.2.3. Udpegning af anden revisor

Det følger af det nye § 18, stk. 7, i socialtilsynsloven, at socialtilsynet kan træffe afgørelse om, at et privat tilbud skal udpege en anden revisor forstået som et andet revisionsfirma og ikke alene en anden revisor ansat i samme firma, f.eks. hvis revisor gentagne gange ikke har opfyldt kravene i gældende regler om revisionen af de sociale tilbuds regnskaber.

4.3. Private og offentlige sociale tilbuds konkrete omkostninger

4.3.1. Større reparationer og vedligehold

Det følger af den nye § 16 a i socialtilsynsloven, at socialtilsynet skal godkende større vedligeholdelsesarbejder og forbedringer af et privat tilbuds fysiske rammer, inden en sådan iværksættes. Forbedringer er relateret til at forøge et eksisterende aktivs værdi og eller aktivets levetid (forbrugstid), og det samme kan gøre sig gældende for større vedligeholdelsesarbejder, hvor imod almindeligt vedligehold og reparationer alene opretholder aktivets værdi/levetid.

4.3.2. Løn til ledelse

Det følger af det nye § 11 a, stk. 3, i socialtilsynsloven, at socialtilsynet skal vurdere private tilbuds lønudgifter til ledelsen og dermed forholde sig til ledelsens samlede lønpakke. Denne vurdering skal offentliggøres på Tilbudsportalen, ligesom det allerede gælder for vederlag til bestyrelsesmedlemmer.

4.3.3. Indhentelse af valuarvurderinger

Det følger af det nye § 11 b, stk. 3, i socialtilsynsloven, at socialtilsynet har mulighed for at indhente uafhængige valuarvurderinger i forbindelse med vurderingen af et offentligt eller privat tilbuds udgifter til leje af den faste ejendom, så socialtilsynet i tvivlstilfælde har en reel mulighed for at vurdere, om udgifterne overstiger markedslejen.

4.4. Koncerner og koncernlignende konstruktioner

4.4.1. Definition af koncernlignende konstruktioner

Det følger af det nye § 2 a, stk. 1, i socialtilsynsloven, at begrebet ”koncernlignende konstruktion” defineres som følger:

- 1) der er ikke tale om en koncern i selskabsretlig forstand,
- 2) der sker en kontinuerlig og ikke ubetydelig samhandel mellem et eller flere private tilbud omfattet af lov om socialtilsyn eller andre virksomheder herunder køb, salg, leje og udleje af varer, ydelser, aktiver, fast ejendom m.v., og
- 3) der er en eller flere fysiske personer, der ejer eller på anden måde har økonomisk og driftsmæssig bestemmende indflydelse på tilbud og virksomheder nævnt i nr. 2 flere tilbud, eller der er sammenfald i bestyrelses-, leder- eller ejerkreds i tilbud og virksomheder nævnt i nr. 2, herunder sammenfald ved nærtstående.

4.4.2. Samhandel mellem enheder i en koncern eller en koncernlignende konstruktion

Der er foretaget følgende ændringer i socialtilsynsloven, som skal sikre, at interne handler mellem enheder inden for en koncern eller koncernlignende konstruktion ikke sker til overpris:

Det følger af det nye § 11 b, stk. 2, nr. 4, i socialtilsynsloven, at socialtilsynet som led i godkendelsen af et tilbuds årsbudget skal påse, at transaktioner mellem enkelte enheder i en koncern eller en koncernlignende konstruktion sker på markedsvilkår i overensstemmelse med, hvad der kunne være opnået, hvis transaktionerne var sket mellem uafhængige parter. Socialtilsynet vil både skulle påse dette som led i godkendelsen af et tilbud og som led i det driftsorienterede tilsyn med tilbuddene, hvor socialtilsynet hvert år skal godkende tilbuddets årsbudget.

Det følger af det nye § 18, stk. 3, nr. 10 i socialtilsynsloven, at revisor ved den afsluttende revision af private tilbuds regnskaber vil skulle påse, at transaktioner mellem enkelte enheder i en koncern eller en koncernlignende konstruktion sker på markedsvilkår i overensstemmelse med, hvad der kunne være opnået, hvis transaktionerne var sket mellem uafhængige parter.

4.4.3. Udarbejdelse af koncernnote med udgangspunkt i årsregnskaber

Det følger af det nye § 17, stk. 2, i socialtilsynsloven, at koncerner eller koncernlignende konstruktioner får pligt til at udarbejde en koncernnote med udgangspunkt i de private tilbuds årsregnskaber. Koncernnoten vil skulle synliggøre den faktisk foretagne samhandel mellem koncernens eller den koncernlignende konstruktions enkelte enheder, så revisor og socialtilsynet vil kunne sikre, at samhandlen ikke sker til en overpris ift. markedsprisen.

4.5. Organisering, ledelse og bestyrelser i private sociale tilbud

4.5.1. Krav til virksomhedsform

Det følger af den nye § 12 b i socialtilsynsloven, at det bliver en betingelse for, at socialtilsynet kan godkende nye private tilbud, at tilbuddet drives som selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Bestemmelsen vil gælde for private tilbud, som er omfattet af socialtilsynets godkendelse, jf. § 4, stk.1, nr. 2-4.

Det vil således ikke fra og med den 1. februar 2022 være muligt for socialtilsynet at godkende et privat tilbud som en personligt ejet virksomhed. Eksisterende private tilbud, som i dag drives som personligt ejede virksomheder, skal senest den 31. december 2024 i stedet drives som enten selvejende institutioner, foreninger, aktieselskaber, anpartsselskaber, partnerselskaber eller virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

4.5.2. Krav til private tilbuds ledelse og bestyrelser

I medfør af den nye § 14 i socialtilsynsloven, opstilles der både nye og skærpede krav til bestyrelsessammensætningen, og eksisterende krav præciseres. Alle private tilbud, som er omfattet af den nye § 12 b, i socialtilsynsloven, vil skulle have en bestyrelse, der skal være sammensat på følgende måde:

- 1) Flertallet af bestyrelsens medlemmer skal være uafhængige af tilbuddets leder.
- 2) Derudover vil følgende personer fremover ikke tilsammen kunne udgøre flertallet i et privat tilbuds bestyrelse:
 - a. Personer, der udlejer ejendomme, andre større aktiver eller personale til tilbuddet.
 - b. Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme, andre større aktiver eller personale til tilbuddet, eller personer med bestemmende indflydelse i disse fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder.
 - c. Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
 - d. Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 3) Der vil skulle være minimum én repræsentant for tilbuddets medarbejdergruppe repræsenteret i bestyrelsen. Medarbejderrepræsentanten skal vælges af og blandt tilbuddets medarbejdere. Denne medarbejder vil være beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse af forholdene på samme måde som tillidsrepræsentanter inden for vedkommende eller tilsvarende område. Kravet finder dog ikke anvendelse, hvis tilbuddets medarbejdere har valgt medarbejderrepræsentanter i henhold til selskabsloven og de i medfør af selskabsloven udstedte regler om medarbejderrepræsentation.
- 4) Tilbuddets leder må ikke have stemmeret i bestyrelsen.

De nye krav til bestyrelsens sammensætning gælder fra den 1. februar 2022. Dette omfatter alle udpegninger af nye bestyrelsesmedlemmer fra og med denne dato. Den samlede bestyrelse i alle private tilbud, som er omfattet af den nye § 12 b, skal opfylde kravene med virkning fra den 1. januar 2025.

I medfør af den nye § 14 a i socialtilsynsloven, får socialtilsynet i forbindelse med en afgørelse om ophør af et tilbuds godkendelse mulighed for at træffe afgørelse om, at personer, der var ansat som leder af et tilbuddet på tidspunktet for afgørelsen om ophør, i en periode på 5 år fra socialtilsynets afgørelse om ophør

ikke må ansættes som leder af eller indgå i bestyrelsen for tilbud, som er godkendt eller søger om godkendelse af socialtilsynet. Det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse efter § 14 a, at de forhold, der har ført til afgørelsen om ophør af godkendelse kan henføres til den pågældendes adfærd, direkte eller indirekte. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er tale om ledelsesmæssige beslutninger fra den pågældende, hvis den pågældende ikke har reageret, hvor dette var nødvendigt, eller hvis den pågældende har modarbejdet en løsning af problemerne.

Bestemmelsen har virkning fremadrettet og gælder således for ledere i alle tilbud, og som ansættes i ledelsen af et offentligt eller privat tilbud, eller som indtræder i bestyrelsen for et privat tilbud fra og med den 1. februar 2022.

4.5.3. Oplysninger om ejerforhold

I medfør af den nye § 12 c i socialtilsynsloven, skal private tilbuds ejerforhold oplyses på Tilbudsportalen.

4.5.4. Indgåelse af driftsaftaler

Alle steder i socialtilsynsloven og serviceloven, er det præciseret, at en aftale mellem en kommune eller regionsråd på den ene side og et offentligt eller privat tilbud på den anden side om driften af tilbuddet betegnes "driftsaftale".

Med venlig hilsen
Malene Vestergaard
Afdelingschef